

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5021200523
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:5021200523.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu, JUDr. Jana Martinčeková ako členka senátu a JUDr. Martin Tiso ako člen senátu vo veci žalobcu: P. F., nar. X. L. XXXX, L. XXXX/XX, F., zastúpený: JUDr. Evald Dzurenda, advokát, Hlavná 19, Prešov, proti žalovanému: Generálny štáb Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 14. septembra 2021, č. OdVS-8.8/2021, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 31 S 193/2021-143 z 6. decembra 2022 takto

rozhodol:

- Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietá.
- Účastníkom sa nepriznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že žalobca bol profesionálnym vojakom od 1. decembra 2003. Podľa § 77 ods. 1 písm. a) zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov bol od 3. decembra 2020 vyslaný na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky a v zmysle § 65 ods. 2 cit. zákona bol ustanovený do funkcie veliteľ družstva/vodič s miestom výkonu štátnej služby Adaži (Lotyšsko). Podľa denného rozvrhu výcviku mal mať 5. apríla 2021 osobné voľno. Napriek tomu ho ráno o 7:47 hod. na hostelovej izbe spolu s jeho spolubývajúcimi I.M. F. a L. X. kontrolovali príslušníci Vojenskej polície, sprevádzaní náčelníkom pohotovostnej časti P. E. E.. Príslušníci všetkých troch vyzvali podrobiť sa dychovej skúške na prítomnosť alkoholu. Žalobca sa jej nepodrobil, preto bol privedený do pracovne Vojenskej polície. Tam mu bolo predložené oznámenie o vykonaní dychovej skúšky, v ktorého závere sa nachádza jeho vyjadrenie v tom zmysle, že „nechcem ísť na žiadne lekárske vyšetrenie ani odber krvi“; toto oznámenie žalobca vlastnoručne podpísal. Spolu so žalobcom, I. F. a L. X. býval aj F. L. V., ktorý sa skúške podrobil a pred príslušníkom Vojenskej polície potvrdil, že zvyšní traja sa jej nepodrobili a večer predtým ich videl požívať alkoholický nápoj.

2. V rámci veliteľského šetrenia bol žalobca 10. apríla 2021 vypočutý a jeho výpoveď bola zachytená do protokolu. Úvod tohto protokolu tvorí popis udalosti, z ktorého vychádzali služobné orgány. Podľa tohto opisu bol žalobca poučený o tom, že odmietnutie dychovej skúšky môže byť považované za porušenie základnej povinnosti profesionálneho vojaka podľa § 134 ods. 1 písm. n) zákona č. 281/2015 Z. z. a že je zakázané počas celej doby vyslania na misiu požívať alkoholické nápoje. Ďalej podľa opisu udalosti žalobca spolu s ostatnými údajne v okamihu kontroly (ráno 5. apríla 2021) spontánne priznali, že „niečo požili večer“, resp. „čosi popili“; túto okolnosť totiž spomenula Vojenská polícia vo svojom zázname a pri svojom vypočutí aj P. E. E.. Žalobca následne vo svojej výpovedi, ako bola zachytená v protokole, uviedol, že ich v daný deň ráno vojenský policajti zobudili, aby sa podrobili dychovej skúške, bez poučenia, na základe akého zákona, alebo o následkoch odmietnutia. Zdôraznil, že on sám sa v

daný deň necítil dobre. Poprel, že by priznal popíjanie alkoholu, aj to, že by ho vojenská policajti vyzvali na lekárske vyšetrenie. Protokol žalobca potvrdil svojím podpisom.

3. Na návrh veliteľa útvaru (Predsunutá prítomnosť) riaditeľ Personálneho úradu Ozbrojených síl Slovenskej republiky vydal 7. júna 2021 personálny rozkaz č. 3987, ktorým žalobcu podľa § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 1 písm. n) zákona č. 281/2015 Z. z. prepustil zo služobného pomeru. Na odôvodnenie v podstate uviedol, že podľa § 134 ods. 2 písm. c) cit. zákona nesmie profesionálny vojak počas celého vyslania požívať alkoholické nápoje. Ak sa odmietol podrobiť zisťovaniu prítomnosti návykovej látky sa prezumuje, že bola reálne zistená. Počas vyslania sa na žalobcu nepoužili ani ustanovenia o rozvrhnutí služobného času. Jeho tvrdenie, že nebol poučený o možnostiach odberu krvi, podľa riaditeľa vyvrátili vykonané dôkazy, najmä protokol o vypočutí žalobcu, oznámenie o vykonaní dychovej skúšky, ktoré žalobca podpísal, ale aj úradný záznam F. V. a protokol o vypočutí P. E.. Proti tomuto personálnemu rozkazu podal žalobca odvolanie, v ktorom najmä zopakoval, že kontrola sa vykonala mimo jeho služobného času. Žalovaný sa však stotožnil so závermi riaditeľa personálneho úradu a tu preskúmaným rozhodnutím z 14. septembra 2021 potvrdil personálny rozkaz č. 3987.

4. Správnu žalobu, ktorú žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu, správny súd zamietol tu napadnutým rozsudkom č. k. 31 S 193/2021-143. Zhodne so žalovaným zdôraznil, že rozvrhnutie služobného času počas vyslania nemá vplyv na zákaz požitia alkoholických nápojov počas celého vyslania v zmysle § 134 ods. 2 písm. c) zákona č. 281/2015 Z. z. Na toto ustanovenie potom podľa súdu nadväzuje aj povinnosť podrobiť sa vyšetreniu na zistenie prítomnosti alkoholu v organizme. Poukázal tiež na vyššie riziko zodpovednosti a možného reálneho nasadenia vojakov vyslaných na misii. Pojem „v súvislosti s výkonom štátnej služby“ v ustanovení § 134 ods. 1 písm. c) cit. zák. sa podľa správneho súdu malo vykladať tak, že podrobenie sa vyšetreniu možno od vojaka vyžadovať kedykoľvek počas vyslania na misiu. Za nedôvodnú považoval správny súd aj námietku nedostatočného poučenia. Z oznámenia o vykonaní dychovej skúšky podľa neho vyplývalo, že žalobca bol riadne poučený o práve požiadať o lekárske vyšetrenie odberom krvi. Skutočnosť, že bol poučený, vyplýva aj zo spísaných úradných záznamov a protokolov. Napokon za nedôvodnú považoval správny súd aj námietku nerovnakého zaobchádzania, ktoré žalobca videl v tom, že iného profesionálneho vojaka, ktorého napriek pozitívnej dychovej skúške žalovaný neprepustil len preto, že kolegovia zaňho dali „spoločenskú záruku“. V tejto veci podľa správneho súdu išlo o porušenie povinnosti podľa § 132 ods. 2 písm. c) zákona č. 281/2015 Z. z., teda inej povinnosti, než ktorú porušil žalobca. Zdôraznil, že ustanovenie § 83 ods. 1 písm. c) v spojení s § 134 ods. 1 písm. n) cit. zák. neponecháva nadriadenému úvahu, či profesionálneho vojaka prepustí alebo nie. Na záver však dodal, že prax rovnakého zaobchádzania nemožno založiť na excese v inej veci, hoci by aj hypoteticky išlo o porovnateľnú vec.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

5. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáha zrušenia tohto rozsudku, eventuálne jeho zmeny tak, že sa zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec sa mu vráti na ďalšie konanie. Namietal, že v konaní nebolo nijako zisťované ani preukázané požitie alkoholických nápojov. Zopakoval, že v čase výkonu kontroly prebiehala ranná hygiena a výdaj stravy. Zároveň mal žalobca v tom čase osobné voľno. Nebol teda vo výkone štátnej služby, ani do nej nenastupoval. Nesúhlasil tiež s názorom správneho súdu, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. S porušením povinnosti podľa § 132 ods. 2 písm. c) zákona č. 281/2015 Z. z. tento zákon spája obligatórne skončenie služobného pomeru, no napriek takému porušeniu žalovaný iného profesionálneho vojaka ponechal v aktívnej štátnej službe.

6. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť. Podľa neho kasačná sťažnosť v rozpore s § 440 ods. 2 SSP riadne nevymedzuje, v čom považuje právne posúdenie správnym súdom za nesprávne. Zároveň je argumentácia žalobcu v rozpore s jednoznačným zákazom požívania alkoholických nápojov profesionálnym vojakom počas vyslania na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky a povinnosťou podrobiť sa vyšetreniu na zistenie alkoholu v organizme podľa zákona č. 281/2015 Z. z.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených kasačných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

8. Žalobca svoju kasačnú sťažnosť oprel o dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, teda že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa § 440 ods. 2 SSP sa tento dôvod musí vymedziť tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. To podľa judikatúry tunajšieho súdu znamená, že sťažovateľ má uviesť, ktorú normu správny súd nesprávne vyložil a z akých dôvodov, prípadne ktorú

právnou normu správny súd nepoužil, hoci ju použiť mal, alebo ako konkrétne ju použil, hoci ju mal použiť inak. Len prostý nesúhlas sťažovateľa so závermi správneho súdu a opakovanie žalobných bodov týmto náležitosťami nezodpovedajú (porov. obsiahlejší rozbor v uzneseniach tunajšieho súdu sp. zn. 7 Sžsk 55/2020, 5 Sžk 18/2021, 4 Sžk 24/2021 a 6 Svk 17/2021). Na druhej strane však Ústavný súd Slovenskej republiky k obdobne znejúcemu ustanoveniu § 432 CSP zdôraznil, že úlohou dovolacieho (t. j. aj kasačného) súdu je snažiť sa autenticky porozumieť podávateľovi mimoriadneho opravného prostriedku (porov. nálezy sp. zn. I. ÚS 311/2023 alebo II. ÚS 237/2023). Podľa názoru kasačného súdu v prerokovanej veci z celého obsahu kasačnej sťažnosti dostatočne jasne vyplýva, že žalobca nesúhlasí so záverom správneho súdu, že by sa povinnosť podrobiť sa kontrole týkala vojaka aj mimo výkonu jeho služby (teda mimo služobného času), ani so záverom, že sa voči nemu nepostupovalo odlišne než v inom prípade. Takéto vymedzenie vyhovuje náležitosti podľa § 440 ods. 2 SSP.

9. Žalobca najskôr nesúhlasí s tým, že by sa naňho bola 5. apríla 2021 o 7:47 hod. ráno vzťahovala povinnosť podrobiť sa vyšetreniu na zistenie prítomnosti alkoholu. Ani on však nespochybňuje, že v tomto čase bol profesionálnym vojakom vyslaným na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky podľa § 77 ods. 1 písm. a) zákona č. 281/2015 Z. z. Podľa § 134 ods. 2 písm. c) cit. zák. profesionálny vojak nesmie požiť alkoholické nápoje v služobnom čase alebo počas vyslania na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky. Tunajší súd už v rozsudku sp. zn. 1 Asan 12/2020 dospel k právnomu záveru, že uvedené ustanovenie spája zákaz požitia alkoholických nápojov alternatívne s dvoma skutočnosťami: so služobným časom profesionálneho vojaka alebo s trvaním vyslania na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky. Z výslovného rozlíšenia týchto dvoch skutočností vyplýva, že slovné spojenia „služobný čas“ a „počas vyslania na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky“ nemôžu mať rovnaký obsah, ani rozsah. Vyslanie na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky je samostatne upravené v tretej časti druhej hlavy („Zmeny v služobnom pomere“) deviatom oddiele („Plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky“) cit. zákona. Predstavuje tak zmenu služobného pomeru profesionálneho vojaka a tvorí ho celé obdobie vymedzené rozhodnutím o vyslaní (§ 77 ods. 1 a § 78 cit. zák.) a rozhodnutím o skončení vyslania (§ 77 ods. 2 a 3 cit. zák.). Preto treba vyslanie mimo územia Slovenskej republiky odlišiť od bežného služobného času, ktorý má vojak, ak sa takéhoto vyslania v zahraničí nezúčastňuje.

10. Zákaz požitia alkoholických nápojov počas vyslania sa vzťahuje na celú dobu vyslania a má širší rozsah ako zákaz použitia alkoholických nápojov počas služobného času. Tomuto zakazu následne zodpovedá aj povinnosť profesionálneho vojaka podrobiť sa v súvislosti s výkonom štátnej služby vyšetreniu na zistenie prítomnosti alkoholu v organizme [§ 134 ods. 1 písm. n) cit. zák.]. Ak má totiž profesionálny vojak zakázané počas celého vyslania požívať alkoholické nápoje, je logické, že počas celej doby má aj povinnosť podrobiť sa príslušnej kontrole. Inak by aj povinnosť spočívajúca v zákaze požívania alkoholických nápojov stratila na svojom význame. Kasačný súd sa tak stotožňuje so správnym súdom, že pojem „v súvislosti s výkonom štátnej služby“ treba vykladať tak, že počas celého trvania vyslania možno od vojaka požadovať, aby podrobil uvedenému vyšetreniu. Judikatúra už totiž zdôraznila aj to, že vzhľadom na špecifický charakter služobného pomeru profesionálnych vojakov je aj takáto povinnosť v súlade s účelom zákona č. 281/2015 Z. z. Osobitne to platí, pokiaľ ide o plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky, kde vojak musí byť pripravený zapojiť sa aj do závažnejších úloh či možného reálneho nasadenia (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Asan 12/2019, ako aj cit. rozsudok sp. zn. 1 Asan 12/2020).

11. Pretože žalobca bol 5. apríla 2021 vyslaný na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky v zmysle § 77 ods. 1 písm. a) cit. zák., bol povinný sa tomuto vyšetreniu podrobiť aj v čase, kedy podľa denného rozvrhu mal mať osobné voľno. Samu okolnosť, že sa tomuto vyšetreniu nepodrobil, už v kasačnom konaní nijako netematizuje, a preto z nej kasačný súd - viazaný sťažnosťami bodmi - musí vychádzať. Napokon, napadnutý rozsudok správneho súdu sa dostatočne vyrovnal so všetkými námietkami žalobcu v tomto smere, vrátane námietky o nedostatočnom poučení. Pokiaľ žalobca v kasačnej sťažnosti ďalej namieta, že sa neskúmalo a tým ani nepreukázalo, že by požil alkoholické nápoje, míňa sa táto jeho námietka s dôvodmi preskúmaného rozhodnutia aj rozsudku správneho súdu. Z nich totiž celkom zreteľne vyplýva, že porušenie povinnosti žalobcom spočívalo práve v tom, že sa odmietol podrobiť vyšetreniu, nie v tom, že by požil alkoholické nápoje.

12. K námietke nerovnakého zaobchádzania treba predovšetkým zdôrazniť, že podľa § 83 ods. 1 písm. c) zákona č. 281/2015 Z. z. sa štátna služba profesionálneho vojaka v prípade porušenia základnej povinnosti [vrátane povinností ustanovených v § 134 ods. 1 písm. n) a § 134 ods. 2] skončí prepustením. Znenie tohto ustanovenia je príkazové a znamená, že ak nastanú zákonné podmienky, skončenie služobného pomeru je nevyhnutným následkom. Zákonná úprava tak v tomto prípade prepustenie neponecháva na úvahe príslušného nadriadeného [na rozdiel od § 83 ods. 5 cit. zákona, porov. rozsudok

tun. súdu sp. zn. 10 Sžk 8/2020, č. 29/2022 ZNSSJ]. Preto so žalobcom možno súhlasiť, že citovanému ustanoveniu odporuje, ak by bol iný profesionálny vojak ponechaný v služobnom pomere napriek tomu, že porušil povinnosť podľa § 134 ods. 2 písm. c) zákona č. 281/2015 Z. z. Už správy súd však v napadnutom rozsudku správne naznačil, že takéto konanie by predstavovalo exces zo strany žalovaného, ktoré nemôže založiť prax rovnakého zaobchádzania. Inak povedané, ak by aj žalovaný v určitej veci konal a rozhodol v rozpore so zákonom (neprepustil profesionálneho vojaka napriek porušeniu povinnosti predpokladanému v § 83 ods. 1 cit. zák.), nemôže žalobca legitímne očakávať, že aj v jeho prípade bude postupovať rovnako nezákonne. V právnom štáte neexistuje „rovnosť v neprávě“. Znamenalo by to totiž, že čo len jedno (chybné) neaplikovanie určitej normy by muselo viesť k jej (vedomému) neaplikovaniu vo všetkých budúcich obdobných prípadoch. To by však odporovalo ústavnej povinnosti každého štátneho orgánu konať v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porov. čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

IV.

Záver

13. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná, a tak ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

14. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 167 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalobca vo veci úspech nemal a žalovaný ho síce mal, kasačný súd však nezistil výnimočné dôvody, aby sa mu nárok na náhradu trov priznal.

15. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (jednomyselne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.